

<http://luju.ro/nedreptatea-trebuie-eliminata-avocatul-cristian-zeiler-ii-solicita-laurei-vicol-presedinta-comisiei-juridice-din-camera-deputatilor-sa-scoata-din-proiectul-de-modificare-a-cpp-pasajul-in-care-ministrul-justitiei-catalin-predoiu-discrimineaza-in-materie-de>

NEDREPTATEA TREBUIE ELIMINATA – Avocatul Cristian Zeiler ii solicita Laurei Vicol, presedinta Comisiei juridice din Camera Deputatilor, sa scoata din proiectul de modificare a CPP pasajul in care ministrul Justitiei Catalin Predoiu discrimineaza in materie de despagubiri pentru arestatii achitati definitiv, in pofida Deciziei CCR 136/2021: „Va rog sa eliminati sintagma 'cu exceptia cazului in care solutia s-a dispus ca urmare a dezincriminarii faptei savarsite'”

Scris de Valentin BUSUIOC | Data: 19.01.2023 14:20

Parlamentul Romaniei trebuie sa elimine o nedreptate gandita de catre ministrul Justitiei Catalin Predoiu. Mai exact, o discriminare in ceea ce-i priveste pe romanii retinuti sau arestati (preventiv ori la domiciliu), al caror proces penal sfarseste prin achitare sau clasare definitiva ca urmare a dezincriminarii faptei, conform articolului 539 din Codul de procedura penala privind dreptul la repararea pagubei in cazul privarii nelegale de libertate.

Cel care solicita Legislativului sa indrepte discriminarea este **avocatul Cristian Zeiler (foto)**, autorul exceptiei de neconstitucionalitate asupra art. 539 CPP, exceptie admisa de Curtea Constitutionala a Romaniei in cadrul Deciziei nr. 136/2021.

Dupa cum Lumea Justitiei a scris in repetate randuri, prin Decizia nr. 136/2021, CCR a declarat neconstitucional art. 539 CPP din cauza ca pune bariere in calea obtinerii de despagubiri, oferind daune morale doar pentru cei arestati nelegal (deci numai cu incalcare a procedurii), nu si pe nedrept. Cu aceeasi ocazie, CCR a stabilit ca simpla solutie definitiva de achitare sau de clasare constituie in temeiurile art. 16 alin. 1 lit. a)-d) CPP constituie temei suficient pentru obtinerea de daune morale, nemaifiind necesar un document separat (hotarare judecatoreasca sau ordonanta a procurorului) care sa constate injustetea retinerii ori a arestului. Altfel spus: achitarea sau clasarea in sine atesta faptul ca retinerea si arestarea au fost nedrepte.

De asemenea, amintim ca in proiectul de modificare a art. 539 CPP ca urmare a Deciziei CCR 136/2021, ministrul Predoiu i-a eliminat din categoria beneficiarilor de despagubiri pe arestatii al caror dosar a fost inchis prin achitare sau clasare intemeiata pe dezincriminarea faptei.

Redam actuala forma a art. 539 CPP:

„Dreptul la repararea pagubei in cazul privarii nelegale de libertate

(1) Are dreptul la repararea pagubei si persoana care, in cursul procesului penal, a fost privata nelegal de libertate.

(2) Privarea nelegala de libertate trebuie sa fie stabilita, dupa caz, prin ordonanta a procurorului, prin incheierea definitiva a judecatorului de drepturi si libertati sau a judecatorului de camera preliminara, precum si prin incheierea definitiva sau hotararea definitiva a instantei de judecata investita cu judecarea cauzei”.

Prezentam forma propusa de Predoiu:

„Dreptul la repararea pagubei in cazul privarii nelegale sau injuste de libertate

(1) Are dreptul la repararea pagubei si persoana fata de care, in cursul procesului penal, s-a dispus o masura preventiva privativa de libertate, daca:

a) masura a fost constatata ca nelegala;

*b) pentru infractiunea care a justificat luarea masurii s-a dispus in temeiul art. 16 alin. (1) lit. a) – d) clasarea sau achitarea, **cu exceptia cazului in care solutia s-a dispus ca urmare a dezincriminarii faptei savarsite.***

(2) Situatiile prevazute la alin. (1) se dovedesc prin ordonanta procurorului de revocare a masurii retinerii ori de clasare, prin incheierea definitiva a judecatorului de drepturi si libertati, a judecatorului de camera preliminara ori a instantei de judecata, de revocare a masurii preventive privative de libertate ori prin care s-a constatat incetarea de drept a acesteia, sau, dupa caz, prin hotararea definitiva de achitare.

(3) In situatia prevazuta la alin. (1) lit. b) persoana nu este indreptatita sa ceara repararea de catre stat a pagubei suferite daca, prin declaratii mincinoase ori in orice alt fel, a determinat luarea masurii preventive privative de libertate, in afara cazurilor in care a fost obligata sa procedeze astfel”.

Al treilea apel al avocatului Zeiler

Revenind la Cristian Zeiler, trebuie sa spunem ca joi, 19 ianuarie 2023, avocatul a trimis un mesaj catre **deputata PSD Laura Vicol – presedinta Comisiei juridice din Camera Deputatilor** –, atragandu-i atentia asupra discriminarii si cerandu-i ca atunci cand initiativa legislativa va fi dezbatuta in comisie, sa propuna si sa voteze un amendament prin care sa elimine din textul proiectului sintagma **„cu exceptia cazului in care solutia s-a dispus ca urmare a dezincriminarii faptei savarsite”**.

In acest sens, Zeiler explica faptul ca instanta de contencios constitutional nu a introdus nicio limitare in Decizia 136/2021 – deci ar fi nedrept ca Parlamentul sa voteze excluderea de la daune morale a arestatilor achitati sau clasati definitiv.

Si nu doar nedrept, ci si neconstitutional, in conditiile in care Constitutia prevede retroactivitatea legii penale mai favorabile.

„Legea de dezincriminare a infractiunii se aplica si retroactiv, prin raportare la art. 15 alin. 2 din Constitutia Romaniei, chiar daca, la momentul savarsirii faptei, aceasta constituia infractiune”, puncteaza Cristian Zeiler.

Avocatul anexeaza e-mailului trimis catre Laura Vicol o decizie a Inaltei Curti de Casatie si Justitie. Este vorba despre decizia civila nr. 608 din 24.03.2021, in care ICCJ precizeaza nu doar ca dezincriminarea faptei trebuie sa atraga inchiderea dosarului prin achitare sau clasare, dar ea trebuie sa produca efecte chiar si dupa ce pedeapsa cu inchisoarea a fost executata in intregime

Incheiem, amintind ca este al treilea astfel de demers al avocatului Cristian Zeiler, primele doua mesaje fiind trimise catre Ministerul Justitiei. In schimb, MJ a binevoit sa raspunda abia cu a doua ocazie. Dar nici atunci institutia condusa de Catalin Predoiu nu a oferit o explicatie convingatoare, ci s-a multumit sa afirme ca asa a hotarat grupul de lucru interinstitutional care a elaborat modificarile la Codul de procedura penala. (Gasiti in mesajul avocatului, citat mai jos, linkuri catre precedentele demersuri, inclusiv catre decizia ICCJ 608/2021.)

Redam emailul avocatului Cristian Zeiler catre presedinta Comisiei juridice din Camera Deputatilor:

„Stimata doamna deputat Laura Vicol,

Ma numesc Zeiler Cristian, sunt avocat in cadrul Baroului Hunedoara si doresc sa va supun atentiei opinia mea referitoare la modificarea art. 539 alin.1 lit.b teza finala din Codul procedura penala, ce cuprinde sintagma 'cu exceptia cazului in care solutia s-a dispus ca urmare a dezincriminarii faptei savarsite', asa cum am procedat si in zilele de 03.09.2021 si 03.06.2022, cand am prezentat Ministerului Justitiei opinia mea cu privire la aceasta problema de drept.

Doresc, mai intai, sa va aduc la cunostinta ca eu sunt avocatul care a invocat exceptia de neconstitucionalitate a art. 539 Cpp in fata Tribunalului Dolj in dosarul nr. 5090/63/2017, exceptie admisa prin Decizia nr. 136/03.03.2021 a Curtii Constitutionale. Pentru conformitate: <https://www.luju.ro/ccr-a-spart-cercul-vicios-exclusiv-argumentele-avocatului-cristian-zeiler-ce-au-dus-la-istorica-decizie-prin-care-ccr-a-desfiintat-art-539-cpp-ce-bloca-despagubirile-pentru-arestatii-achitati-definitiv-cerc-vicios-pentru-despagubiri-am-nevoie-de-o-hotarar>

Revenind la proiectul de modificare a art. 539 Cpp, am atras atentia Ministerului Justitiei ca sintagma 'cu exceptia cazului in care solutia s-a dispus ca urmare a dezincriminarii faptei savarsite' cuprinsa in alin.1 lit.b nu este justa si trebuie eliminata, deoarece respectiva sintagma exclude dreptul la repararea pagubei in cazul privarii de libertate dispuse in cursul procesului penal, iar o atare situatie nu este in concordanta cu decizia amintita a Curtii Constitutionale.

Textul art. 539 Cpp are ca situatie-premisa luarea unei masuri privative de libertate fata de un om (retinere, arestare preventiva, arest la domiciliu) pentru o fapta prevazuta de legea penala. In cursul procesului penal (deci inainte de a se pronunta o hotarare definitiva), legiuitorul dezincrimineaza acea fapta pentru care omul este privat de libertate. Daca fapta penala este dezincriminata, atunci aceasta nu mai constituie infractiune, iar atunci procurorul trebuie sa dispuna clasarea cauzei. Sau, daca procesul a ajuns in faza de judecata, judecatorul nu poate dispune decat o solutie de achitare, iar temeiul clasarii, respectiv al achitarii, nu poate fi decat art. 16 alin.1 lit.b prima teza Cpp (fapta nu este prevazuta de legea penala).

Aici trebuie remarcat faptul ca legea de dezincriminare a infractiunii se aplica si retroactiv, prin raportare la art. 15 alin. 2 din Constitutia Romaniei, chiar daca, la momentul savarsirii faptei, aceasta constituia infractiune.

De altfel, prin Decizia nr. 608 din 24.03.2021 a Inaltei Curti de Casatie si Justitie (Sectia I Civila), s-a retinut, printre altele, ca, citez: '...consecintele legii de dezincriminare constau in aceea ca, daca nu s-a pornit inca procesul penal, el nu va mai fi pornit, iar daca procesul se afla in curs, el va inceta de indata, organele judiciare competente urmand sa pronunte, dupa caz, o solutie de clasare, scoatere de sub urmarire penala sau de achitare. Cand pentru fapta dezincriminata a fost pronuntata o hotarare definitiva de condamnare, pedeapsa sau pedepsele aplicate nu se mai executa, dupa cum nu se mai executa masurile educative sau cele de siguranta. Dezincriminarea produce efecte chiar si atunci cand intervenirea sa are loc dupa ce pedepsele aplicate au fost executate in intregime...'

Daca citim decizia amintita a Inaltei Curti de Casatie si Justitie in intregime, observam ca insasi instanta suprema recunoaste ca privarea de libertate a unui om pentru savarsirea unei infractiuni devine lipsita de baza legala ulterior dezincriminarii faptei respective.

Deci daca procesul penal nu este terminat, iar fapta este dezincriminata de legiuitor, devine incidenta prima teza a art. 16 alin.1 lit.b Cpp, pentru ca fapta comisa nu este prevazuta de legea penala, si trebuie dispusa clasarea, sau, dupa caz, achitarea. Iar daca omul care a comis respectiva fapta a fost privat de libertate in cursul procesului penal, ajungem din nou la Decizia nr. 136/03.03.2021 a Curtii Constitutionale, care declara neconstitucionala solutia legislativa din cuprinsul art.539 din Codul de procedura penala, solutie care exclude dreptul la repararea pagubei in cazul privarii de libertate dispuse in cursul procesului penal solutionat prin clasare, conform art.16 alin.(1) lit.a)-d) din Codul de procedura penala, sau achitare.

Fac precizarea ca Ministerul Justitiei nu a raspuns primului meu demers de la inceputul lunii septembrie a anului 2021, ci doar demersului efectuat in luna iunie a anului 2022, raspunsul ignorand total Decizia nr. 608 din 24.03.2021 a Inaltei Curti de Casatie si Justitie.

Pentru conformitate:

- prima mea adresa catre MJ:

<https://www.luju.ro/ultima-prostie-a-lui-stelian-ion-avocatul-cristian-zeiler-care-a-obtinut-decizia-136-2021-p-rin-care-ccr-a-desfiintat-art-539-cpp-ce-i-impiedica-pe-arestatii-achitati-sa-obtina-daune-desfiinteaza-proiectul-ministerului-justitiei-de-excludere-dintre-benefic>

- a doua mea adresa catre MJ:

<https://www.luju.ro/apel-catre-predoii-avocatul-cristian-zeiler-care-a-obtinut-la-ccr-desfiintarea-art-539-cpp-ce-i-impiedica-pe-arestatii-achitati-definitiv-sa-obtina-despagubiri-il-someaza-pe-ministrul-justitiei-catalin-predoii-in-noua-forma-a-art-539-cpp-ticluita-de-steli>

- singurul raspuns al Ministerului Justitiei:

<https://www.luju.ro/predoii-o-tine-langa-ministerul-justitiei-insista-ca-inculpatii-arestati-care-au-primit-clasare-sau-achitare-pe-dezincriminarea-faptei-sa-nu-primeasca-daune-morale-ar-insemna-o-dezdaunare-pentru-o-situatie-ce-exclude-culpa-statului-predoii-ignora-decizia>

In acest context, va rog, doamna presedinte, sa propuneti si sa votati in Comisia juridica a Camerei Deputatilor un amendament prin care sa eliminati sintagma 'cu exceptia cazului in care solutia s-a dispus ca urmare a dezincriminarii faptei savarsite' din art. 1 pct. 57 al proiectului de Lege pentru modificarea si completarea Legii 135/2010 privind Codul de procedura penala, precum si pentru modificarea altor acte normative.

Va atasez, in sustinerea opiniei mele, revista 'Saptamana juridica' nr. 24 din iunie 2021, care cuprinde, la pag. 4-7, Decizia nr. 608 din 24.03.2021 a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, la care am facut referire mai sus, si va solicit respectuos sa adoptati modificarile la art. 539 din Codul de procedura penala cu eliminarea sintagmei 'cu exceptia cazului in care solutia s-a dispus ca urmare a dezincriminarii faptei savarsite'.

Cu stima,

Avocat Zeiler Cristian”